

(Скривавлений дзвін — назва в іншому виданні)

— Дядечку Острове,— спитав якось Човен, уткнувшись носом у пісок,— а чому перед світанням звучить над нашим 'містом такий сумний дзвін?

— О! — зітхнув Острів.— Той дзвін нагадує про сиву давнину, коли приніс мені цю казку з чужої землі мандрівник-лелека.

Колись давно жив у далекому місті вояк, зайда з інших земель. Був він сміливий, і справедливі городяни настановили його своїм правителем. Минуло кілька років, князь почав сумувати за своєю батьківщиною. Але іне міг повернутися — назад, бо ще більше за свою рідну землю полюбив владарювати над людьми. Скуштував усього, що дає йому влада, і понад усе боявся її втратити. І цей страх не давав йому спокою і перетворив його на підозріливого і жорстокого. Він не злюбив землю, на якій жив, стали йому чужими її пісні. І заборонив тутешнім дзвонарям видзвонювати по-старому, а тільки милі йому чужинські мелодії.

Спочатку городяни, пам'ятаючи князя шляхетним і справедливим, гадали, чому б не потішити того рідними йому мелодіями. І видзвонювали на великих дзвонах в знак поваги.

Але був серед дзвонарів молодий Дзвонарик-піс-няр. Піші його були рідні кожному, народ знав і любив свого пісняра.

Кожен ранок Дзвонарик починав зі своїх пісень.

Князь не подарував хлопчикові такої зухвалості. Послав своїх челядників, і ті в глуху ніч знайшли на дзвіниці сонного хлопчину.

Дзвонарик був сиротою, нікуди було йому подітися на ніч. Він так любив свого дзвона, що навіть спав біля нього.

Челядникам не важко було його знайти. Блиснула сокира і вже Дзвонарик не прокинувся. Червоним полум'ям бризнула на дзвін його кров.

А ранком дзвін зняли і повісили на нижньому ярусі дзвіниці. Отак і висів він забутий, осиротілий і тільки прислухався до голосу горішніх дзвонів.

Заспокоївся князь, не бентежив його більше Дзвонарик своїми піснями.

Та одного разу, прислухавшись, помітив, що дзвонарі таки не повністю виконують його наказ. Їхні рідні мелодії де-не-де легкими звуками оповивали його пісні і нагадували про неволю і ганьбу.

І зрозумів князь, що доки мають дзвонарі серця, не зможуть вони забути назавжди батьківської пісні.

Звелів виривати серце у кожного дзвонаря. Відтоді ніколи не дратували його нелюбі звуки.

— Та без серця коротке людське життя,— зітхнув Острів,— і дзвонарі швидко вмирали.

А дзвонити наказано безперервно, і кати виривали серця у нових дзвонарів 'Просто біля дзвонів. Гаряча кров їх капала

вниз, де висів покинутий дзвін, кров на ньому не висихала, іна неї капала інша, і через кілька літ^ дзвін так наситився цією кров'ю, що й мелодії, які були в ній, передавалися йому.

Якось навідався князь до дзвіниці і побачив забутого дзвона. Запитав, чому він без роботи. Челядники побоялися нагадати про Дзвонарика і запобігливо пояснили, що дзвін брудний, що його треба почистити і взагалі в нього немає голосу.

— Тоді викиньте його,— наказав князь.

І почали знімати дзвона. Та тільки торкнули його, як в цьому дзвоні зазвучали всі пісні, що були колись кров'ю Дзвонарика і його товаришів. І він задзвенів. Могутньо, прекрасно. І почули люди-рідні звуки своїх пісень і сприйняли удари дзвона як заклик до боротьби. Кинулись до зброї і рушили на князівський палац і вигнали жорстокого чужинця.

А потім скривавлений дзвін підняли на найвищу дзвіницю, щоб усі чули заклик мужніх дзвонарів, котрі віддали свої серця, свою кров визволенню рідного краю.

— Та вже на сьогодні досить,— сказав, закінчивши казку, Острів,— треба спати. Він завжди спав удень.

Яскравий ранок наближався здалеку, і його перша ознака — сумні дзвони — тихо прозвучали над містом. Вранішній вітерець захлюпотів Дніпровими хвилями, пробуючи голос, цвірінькнула пташка, і раптом спалахнула, заіскрилась вода у Веселому Струмкові. Яскравий ранок настав.